

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

імені О. М. БЕКЕТОВА

Кафедра економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету Економіки та підприємництва

(Соловйов О.В.)

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»

напрями підготовки 6. 030504 «Економіка підприємства»

6. 030509 «Облік і аудит»

факультет Економіки та підприємництва

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Політична економія» для студентів за напрямками підготовки: 6. 030504 «Економіка підприємства», 6. 030509 «Облік і аудит»

Розробники: старший викладач Штефан С. І.

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри економічної теорії

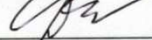
Протокол від «26» червня 2014 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії (Решетило В.П.)

Робочу програму схвалено **на засіданнях випускових** кафедр:

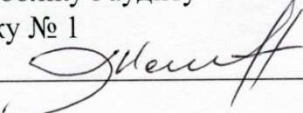
Економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

Протокол від 29 серпня 2014 року №1

Завідувач випускової кафедри (Димченко О. В.)

Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

Протокол від 28 серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (Момот Т. В.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом ХНУМГ ім. О. М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Чигораківська В.В. « 7 » лютого 2014р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 5	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1	1
Загальна кількість годин 180 годин	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» (шифр і назва) Напрями підготовки 6. 030504 «Економіка підприємства» 6.030509 «Облік і аудит»	Семестр (семестри)	
		1	2
		Лекції*	
		34 години	8 годин
		Практичні, семінарські*	
		34 години	8 годин
Модулів –1		Лабораторні*	
Змістових модулів 4		–	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6,6	Фахові спрямування: «Економіка підприємства», «Економіка підприємства зі знанням іноземної мови», «Економіка підприємства з поглибленим знанням права господарської діяльності», «Облік і аудит», «Облік і аудит зі знанням іноземної мови», «Облік і аудит з поглибленим знанням права господарської діяльності»	Самостійна робота *	
		112 годин	164 годин
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): контрольна робота для заочної форми навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Індивідуальні завдання	
		–	18 годин
		Види контролю:	
		екзамен	екзамен

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить: для денної форми навчання – 39 %; для заочної форми навчання – 8,8 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформувати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- соціально-економічні відносини у суспільстві та їх особливості у різних економічних системах;
- причинно-наслідкові зв'язки, які відображають економічні закони: грошового обігу, попиту та пропозиції, вартості та інші;
- виробництво, розподіл та перерозподіл вартості, роль ринку та держави у цих процесах;
- особливості економічних відносин між державами, шляхи концентрації виробництва, ефективного використання ресурсів;
- моделі розвитку ринкової економіки;
- напрями реформування соціально-економічних відносин в Україні;

вміти:

- урахувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності;
- формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо конкурентного середовища підприємства;
- розраховувати основні економічні показники, що оцінюють ефективність виробництва;
- оцінювати альтернативну вартість ресурсів, що використовуються в процесі виробництва;
- на основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати та визначати потреби суспільства.

мати компетентності:

- здатність аналізувати і оцінювати сучасні економічні процеси в Україні;
- здатність оцінювати альтернативну вартість ресурсів, що використовуються в процесі виробництва;
- здатність формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо конкурентного середовища підприємства;
- здатність розраховувати основні економічні показники, що оцінюють ефективність виробництва;
- здатність моделювання оптимальних шляхів використання обмежених економічних ресурсів підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни «Політична економія»

МОДУЛЬ ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку.

Тема 1.1. Предмет і метод політичної економії.

1. Предмет і функції політекономії.
2. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів.

Тема 1.2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.

1. Процес виробництва і виробничі можливості суспільства.
2. Продукт виробництва. Зміст і характер праці.

Тема 1.3. Економічні потреби та інтереси.

1. Суть і класифікація економічних потреб.
2. Економічні інтереси: суть, види й взаємодія.

Тема 1.4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.

1. Суть і класифікація економічних систем.
2. Власність як економічна категорія.

Тема 1.5. Товарна організація суспільного виробництва. Товар і гроші.

1. Характеристика натурального і товарного виробництва.
2. Товар і його властивості. Теорії вартості.
3. Суть, еволюція, функції і типи грошей.
4. Закони грошового обігу. Інфляція.

Змістовий модуль 2. Загальні основи ринкової економіки.

Тема 2.1. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

1. Капітал як економічна категорія. Кругообіг і оборот капіталу.
2. Суть, форми й системи заробітної плати.

Тема 2.2. Витрати виробництва і прибуток.

1. Витрати виробництва, їх суть і види.
2. Суть і структура прибутку. Норма прибутку.

Тема 2.3. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

1. Ринок: суть, функції та умови формування. Класифікація ринків.
2. Конкуренція як ключова складова ринкового механізму.
3. Суть і суперечності ринкового ціноутворення.

Тема 2.4. Домогосподарство в системі економічних відносин.

1. Суть і економічні функції домогосподарств.
2. Основні особливості поведінки домогосподарств.

Тема 2.5. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.

1. Підприємство як головна виробнича ланка економіки.
2. Маркетинг і менеджмент у сучасній діяльності підприємств.
3. Валовий дохід і прибуток як кількісні характеристики діяльності підприємств.

Тема 2.6. Галузеві особливості виробництва й функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.

1. Особливості функціонування капіталу у сфері обігу.

2. Реальний і фіктивний капітал.

3. Особливості підприємництва в аграрній сфері економіки.

Змістовий модуль 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес.

Тема 3.1. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.

1. Сутність і види суспільного відтворення.

2. Суспільний продукт: основні форми та методи обчислення.

3. Сутність і структура національного багатства.

4. Ринковий кругообіг і макроекономічна рівновага.

5. Розподіл національного доходу і об'єктивні основи формування доходів населення.

6. Національний дохід, споживання і заощадження.

Тема 3.2. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.

1. Економічне зростання і економічний розвиток.

2. Сутність і види економічних циклів.

3. Сутність, види й показники зайнятості та безробіття.

4. Державне регулювання ринку праці.

Тема 3.3. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.

1. Сутність і структура господарського механізму.

2. Необхідність і сутність втручання держави в економіку.

3. Економічні функції держави.

Змістовий модуль 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем.

Тема 4.1. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.

1. Сутність і етапи розвитку ринкового господарства. Змішана економічна система.

2. Сутність та основні риси перехідних економічних систем.

3. Соціально-економічні особливості країн з перехідною економікою.

Тема 4.2. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.

1. Суть і структура світового господарства.

2. Форми міжнародних економічних відносин.

Тема 4.3. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

1. Сутність і класифікація глобальних проблем.

2. Глобалізація та її сучасні проблеми.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр./сем	срс		лек	лаб	пр./см	срс
Модуль Політична економія										
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку										
Тема 1.1.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	-	8,5
Тема 1.2.	9	2	-	2	5	9	-	-	0,5	8,5
Тема 1.3.	9	2	-	2	5	6	0,5	-	0,5	5
Тема 1.4.	9	2	-	2	5	6	0,5	-	0,5	5
Тема 1.5.	18	4	-	4	10	6	0,5	-	0,5	5
Разом ЗМ 1.	54	12	-	12	30	36	2	-	2	32
Змістовий модуль 2. Загальні основи ринкової економіки										
Тема 2.1.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 2.2.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 2.3.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 2.4.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 2.5.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 2.6.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Разом за ЗМ 2.	54	12	-	12	30	54	3	-	3	48
Змістовий модуль 3. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес										
Тема 3.1.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Тема 3.2.	18	2	-	2	14	18	0,5	-	0,5	17
Тема 3.3.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Разом за ЗМ 3.	36	6	-	6	24	36	1,5	-	1,5	33
Змістовий модуль 4. Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем										
Тема 4.1.	9	1	-	1	7	9	0,5	-	0,5	8
Тема 4.2.	18	1	-	1	16	18	0,5	-	0,5	17
Тема 4.3.	9	2	-	2	5	9	0,5	-	0,5	8
Разом за ЗМ 4.	36	4	-	4	28	36	1,5	-	1,5	33
ІЗ: контрольна робота для заочної форми навчання	-	-	-	-	-	18	-	-	-	18
Разом за дисципліною	180	34	-	34	112	180	8	-	8	164

5.Теми семінарських занять

Не передбачено

6.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
ЗМ 1	Загальні основи економічного розвитку	12	2
1.1.	Предмет і метод політичної економії	2	-
1.2.	Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці	2	0,5
1.3.	Економічні потреби та інтереси	2	0,5
1.4.	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку	2	0,5
1.5.	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	4	0,5
ЗМ 2	Загальні основи ринкової економіки	12	3
2.1.	Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	0,5
2.2.	Витрати виробництва і прибуток	2	0,5
2.3.	Ринок; його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення	2	0,5
2.4.	Домогосподарство в системі економічних відносин	2	0,5
2.5.	Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток	2	0,5
2.6.	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку; процент і рента	2	0,5
ЗМ 3	Економічне зростання і соціально-економічний прогрес	6	1,5
3.1.	Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми	2	0,5
3.2.	Економічний розвиток. Зайнятість; відтворення робочої сили та їх регулювання державою	2	0,5
3.3.	Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції	2	0,5

1	2	3	4
ЗМ 4	Формування і розвиток сучасних соціально-економічних систем	4	1,5
4.1.	Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік	1	0,5
4.2.	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин	1	0,5
4.3.	Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України	2	0,5
РАЗОМ		34	8

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Модуль. Політична економія			
1.	Огляд основної та додаткової літератури	35	45
2.	Ведення термінологічного словника	10	20
3.	Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	20	30
4.	Рішення типових задач	20	15
5.	Самостійний розгляд питання «Етапи розвитку економічної теорії»	–	5
6.	Самостійний розгляд питання «Продукт виробництва. Зміст і характер праці»	–	5
7.	Підготовка до контрольних заходів	27	26
8.	Написання контрольної роботи і презентація		18
Разом за дисципліною		112	164

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Контрольна робота

Виконання контрольної роботи відповідно робочого навчального плану підготовки бакалавра напрямів підготовки: 6. 030504 «Економіка підприємства», 6. 030509 «Облік і аудит» заочної форми навчання – 18 годин.

Метою контрольної роботи є систематизація, закріплення та поглиблення знань, отриманих під час вивчення курсу.

Традиційно контрольна робота складається із вступу, основної частини та висновків. Контрольна робота мусить мати чітку логічну побудову з відповідними складовими елементами.

Обсяг контрольної роботи: 20 – 25 сторінок формату А4 комп'ютерного набору (або до 25 – 30 сторінок рукопису).

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язання задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Контрольні опитування, тестування, розв'язання задач, екзамен за екзаменаційними білетами.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	30%	100%
20%	20%	15%	15%		
70%					

Заочна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	ІЗ	30%	100%
20%	15%	15%	15%	5%		
70%						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за Шкалою ЄКТС
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82 - 89	добре		B
74 - 81			C
64 - 73	задовільно		D
60 - 63			E
35 - 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0 - 34	З обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» (для студентів усіх форм навчання за напрямами підготовки: 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит») / В. П. Решетило, Г. В.Стадник, І. А. Островський, С. І. Штефан; Харк. нац. акад. город. хоз-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 98 с.
2. Методичні вказівки до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольних робіт з дисципліни «Політична економія» для студентів 1 курсу денної і 2 курсу заочної форм навчання напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства» і 6.030509 «Облік і аудит») / Укл. Островський І.А. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 65 с.
3. Методичні вказівки до організації самостійної роботи, проведення практичних занять та виконання контрольної роботи з дисципліни «Політична економія» (для студентів 1 курсу денної та 2 курсу заочної форм навчання за напрямами підготовки: 6.030509 – «Облік і аудит», 6.030504 – «Економіка підприємства»,) / Ю. В. Федотова; Харк. нац. акад. город. хоз-ва.. – Х.: ХНАМГ, 2013. – 38с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе: пер. с англ. / М. Блауг.– М.: Дело ЛТД, 1994. – 720 с.
2. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / за ред. О. Г. Білоруса – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
3. Економічна теорія: політекономія / за ред. В. Д. Базилевича – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.
4. Зазимко А. З. Політична економія: навч. посібник / А. З. Зазимко.– К.: КНЕУ, 2006. –358 с.
5. Макконнелл К. Р. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. Т.1. – К. Р.Макконнелл, С. Л.Брю– М.: Республика, 1992. – 399 с.
6. Основи економічної теорії: підручник / за ред. А. А. Чухна. – К.: Вища школа, 2001. – 364 с.
7. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: підручник / за ред. Г. Н.Климко. – К.: Знання-Прес, 2002. – 615 с.
8. Перехідна економіка: підручник / за ред. В .М. Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591 с.
9. Політична економія: навч. посібник / за ред. К. Т. Кривенка. – К.: КНЕУ, 2005. – 508 с.

Допоміжна

1. Конституція (Основний Закон) України. – К., 2005.– 36 с.
2. Історія економічних вчень: Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1430 с.
3. Макроекономіка : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича . – К.: Знання, 2004. – 851 с.
4. Нуреев Р.М. Курс мікроекономіки: Учебникдля вузов. – М.:НОРМА, 2002. – 432 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Офіційний сайт НБУ: <http://www.bank.gov.ua>
3. Урядовий портал КМУ: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт міністерства економічного розвитку і торгівлі України: <http://www.me.gov.ua>
5. Офіційний сайт міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України: <http://www.ssmc.gov.ua>
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична економія» за напрямками підготовки: 6. 030504 «Економіка підприємства», 6. 030509 «Облік і аудит»

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)
«___» _____ 201_ року

Завідувач випускової кафедри ЕПБАтаРР
_____ (Димченко О. В.)
«___» _____ 201_ року
Завідувач випускової кафедри ФЕБ О і А
_____ (Момот Т. В.)
«___» _____ 201_ року

Декан факультету Економіки та підприємництва _____ (Соловійов О.В.)
М.П. «___» _____ 201_ року

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)
«___» _____ 201_ року

Завідувач випускової кафедри ЕПБАтаРР
_____ (Димченко О. В.)
«___» _____ 201_ року
Завідувач випускової кафедри ФЕБ О і А
_____ (Момот Т. В.)
«___» _____ 201_ року

Декан факультету Економіки та підприємництва _____ (Соловійов О.В.)
М.П. «___» _____ 201_ року

на 201_/201_ навчальний рік переглянута та затверджена «Без змін»

Завідувач кафедри Економічної теорії
_____ (Решетило В.П.)
«___» _____ 201_ року

Завідувач випускової кафедри ЕПБАтаРР
_____ (Димченко О. В.)
«___» _____ 201_ року
Завідувач випускової кафедри ФЕБ О і А
_____ (Момот Т. В.)
«___» _____ 201_ року

Декан факультету Економіки та підприємництва _____ (Соловійов О.В.)

М.П. «___» _____ 201_ року